

NIEUW VLAANDEREN, Algemeen Weekblad, opgericht eind 1934 met twee proefnummers (16 en 22 december). Verscheen, met een onderbreking van begin mei tot begin oktober 1940, tot 2 september 1944. Het blad werd gedrukt bij J. van Mierlo-Proost te Turnhout. Aanvankelijk op klein formaat gedrukt, breidde het zich reeds in de 2de jaargang uit in formaat en omvang (24 blz., tijdens de oorlogsjaren teruggebracht tot 8 blz.).

De algemene leiding berustte bij H.J. van de Wijer. Het eerste nummer (5 januari 1935) vermeldt een beschermcomité en een redactiecomité: L. Bosmans, J. Cardijn (later vervangen door R. van Cauteren), E. van Dessel, A. Dumon, G. Eyskens, Fl. van der Mueren, A. van Overstraeten, F. de Pillecyn, Th. de Ronde, F. Schoorens en H.J. van de Wijer. In de beginselverklaring lezen we: Dit blad is niet gebonden aan enige partij. Het zal ongenadig de leiders die in gebreke bleven, aan de kaak stellen... wegens elke inbreuk op de stelregel: volstreekte eentaligheid van Vlaanderen. Nieuw Vlaanderen beschikte over een zestigtal rubriekleiders.

Op initiatief van de groep Nieuw Vlaanderen, het Katholiek Vlaamsch Oud-Hoogstudentenverbond en de Katholieke Vlaamsche Landsbond werd te Leuven het Congres der Vlaamsche Concentratie gehouden (19 juli 1936) met als sprekers: H.J. van de Wijer (voorzitter), P.F. Beeckman, G. Eyskens, F. van Goethem, H.J. Elias, E. de Bruyne, L. Delwaide en A. Bauweraerts. Men vindt in Nieuw Vlaanderen de hele evolutie van de Vlaamsche Concentratie (z. aldaar). Na het 6de Katholiek Congres te Mechelen (10-13 september 1936) werd

Nieuw Vlaanderen

ALGEMEEN CULTUREEL WEEKBLAD

Bij den aanvang van het nieuwe jaar (eerste nummer op 5-1-1935.) zal een algemeen Vlaamsch cultureel weekblad

Nieuw Vlaanderen

verschijnen, dat zich bij het publiek zal aanmelden onder het volgend beschermend oomtitel: M.M. Prof. E. Collin (Antwerpen), Prof. Fr. Daels (Gent), Prof. A. Dumon (Leuven), Prof. G. Eyskens (Leuven), Mr A. De Groeve (Brugge), Prof. L. Grootaers (Leuven), Dr A. Van Huffelen (Antwerpen), Ir Fr. Maertens (Kortenberg), Prof. Fl. Van der Mueren (Leuven), Mr J. Muls (Antwerpen), Dr B. Pli (Oude-God), Prof. L. Scharpé (Leuven), Stijn Streuvels (Ingoogem), Prof. E. Uirix (Gent), Prof. De Vleeschauwer (Gent), Prof. H. J. Van de Wijer (Leuven);

Terwijl de redactie als volgt is samengesteld: Mr L. Bosmans, Prof. J. Cardijn, Mr E. Van Dessel, Prof. A. Dumon, Prof. G. Eyskens, Prof. Fl. Van der Mueren, Ir A. Van Overstraeten, Dr F. De Pillecijn, Dr Th. De Ronde, Ir Fr. Schoorens en Prof. H. J. Van de Wijer.

Een der kenmerken van dezen tijd is de ontwikkeling die de weekbladpers genomen heeft. De moderne mensch, in zijn doorgedreven beroepsspecialisatie, heeft den tijd noch de kans om zich behoort te lichten over de algemeene aangelegenheden des geestes. Daaronder verlangt hij, naast zijn dagelijkschen krant, een weekblad dat hem de gebeurtenissen in Gods wijde wereld van op een eenigszins hooger plan laat beschouwen, en dat hem tevens vlug en betrouwbaar op de hoogte houdt van wat op het gebied van kunst, letteren en wetenschap een ontwikkeld man dient te weten.

Wij meenen dat het oogenblik gekomen is, om in den cultuuroppgang van het Vlaamsche volk, een dergelijke publicatie tot stand te brengen. Wij willen een algemeen weekblad, waarin de Vlaamsche intellectueel, regelmatig en betrouwbaar, ingelicht wordt over kunst, letteren en geesteswetenschappen, ten onzent en elders. Niet door zwaartillende verhandelingen — die hooren thuis in de vaktijdschriften — maar door bevattelijke en levendig gestelde rubrieken met een actueel karakter. Aldus dienen behandeld te worden: cultuurgeschiedenis, gevalueerde wetenschappen van allen aard, taal- en letterkunde, muziek, plastische kunsten, toneel, bioscoop, toerisme, enz.

Het wil echter meer zijn dan een eenvoudig leesblad: het wil niets minder dan aan het intellectuele Vlaanderen voorlichting geven op politiek en sociaal gebied. Het laat de vele achteeringen die de Vlamingen van elkaar scheiden, onverlet, maar betracht een objectieve en bezadigde beoordeling der politieke, economische en sociale gebeurtenissen, van het dubbele standpunt uit van de Rooms-katholieke geloofs- en zedenleer, en van de cultureele autonomie en volstrekte, in haar consequenties doorgevoerde eentaligheid van Vlaanderen. Wij willen in de Vlaamsche bevolking een ferment leggen van nationaal bewustzijn, dat, in welken vorm het zich ook verder voltrekt, zich zal laten gelden en haar eigen gaardheid zal waarborgen.

Op drieërlei terrein kan dit streven tot uitting komen:

A) Op dat der binnenlandsche politiek. Dit overzigt zal het bestaand partijleven, ontheven uit de atmosfeer der kleine politiek, objectief maar bezadigd toetsen aan de R. Kath. beginselen en aan het principe van het cultureel zelfstandig Vlaanderen.

B) Op sociaal-economisch gebied, waar de bestaande maatschappelijke vormen met het individualistisch idee hebben uitgediend, moet met jong-katholieken durf opnieuw worden opgebouwd van het standpunt uit eener katholieke en nationale gemeenschapsgedachte, ter verwezenlijking, in christelijke naastenliefde, van de rechtvaardigheid.

C) Op dat der buitenlandsche politiek, waar elk gebeuren in de internationale politiek zal moeten belicht worden van Vlaamsch nationaal standpunt uit, en ook een Vlaamsch bewustzijn worden gekweekt van de belangrijke rol, die onze volksgemeenschap op de Europeesche kaart en ter bevordering van den wereldvrede kan vervullen.

Aldus mogen wij de hoop koesteren dat dit weekblad er zal toe bijdragen om het vertroefde inzicht op toestanden en feiten te verhelderen, de onverschilligheid en moedeloosheid bij vele intellectuele Vlamingen weg te nemen, en ze tot eensgezindheid en samenwerking op breede basis te brengen.

Midden December krijgt U inzage van het eerste proefnummer.

De prijs van het weekblad van 16/24 bladz. is vastgesteld op 20 frs per 3 maanden, 40 frs per 6 maanden, en 75 frs per jaar. U kunt thans inschrijven door storting van een deser bedragen op postcheek J. Van Mierlo-Proost, Turnhout n° 412780.

Drukk. J. Van Mierlo-Proost. — Turnhout.

het hoogtepunt bereikt door de ondertekening van het akkoord tussen de Katholieke Vlaamsche Volkspartij en het Vlaamsch Nationaal Verbond (z. Beginselaccoord KVV-VNV). Nieuw Vlaanderen eiste de eer op „een voorname stuwkracht te zijn geweest tot het dynamisme dat de huidige gebeurtenissen op Vlaamsch gebied kenmerkt” (12 december 1936).

Toen het blad na een korte onderbreking (jg. 6, nr 18 : 4 mei 1940; nr. 19 : 5 oktober 1940) op 15 oktober 1940 opnieuw verscheen, stond het in het teken van de nieuwe orde, maar het evolueerde zeer snel naar een a-politieke houding. Op 7 februari 1942, in een In Memoriam over R. Tollenaere, schreef het blad over zichzelf als „een algemeen cultureel weekblad... dat overigens sedert geruime tijd, om begrijpelijke motieven, het actueel-politieke terrein heeft verlaten...”. Toch publiceerde het nog een waarderend In Memoriam bij de dood van Staf de Clercq.

Nieuw Vlaanderen was een der belangrijkste Vlaamse weekbladen van zijn tijd, niet alleen door zijn radicale houding en onkreukbaarheid in Vlaams opzicht, maar ook door de degelijkheid van de bijdragen, ondertekend door specialisten op alle gebieden van kunst en wetenschap.

KAREL C. PEETERS